

JUTRANJE NOVOSTI

Izhaja vsak dan zjutraj, izvemši pondeljke.

Mesečna naročnina:

v Ljubljani Din 10.—, po pošti Din 12.—, inozemstvo Din 20.—

Uredništvo: Wolfova ulica št. 1/I. — Telefon št. 213

Brzojavni naslov: „Novosti-Ljubljana“.

Upravništvo: Marijin trg št. 8. — Telefon št. 44.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.

Pisnim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor.
Račun pri poštnem ček. uradu št. 13.238.

Pijonirji miru in reda.

Sestanek državnikov Male antante v Sinaji je bil mednarodni dogodek svoje vrste. Po premirju še ni bila nobena konferenca sklenjena s toliko preciznostjo in predvsem v tako razveseljenem sporazumu, kakor pomembni sestanek v Sinaji. Vsi sklepi, misli in nazorji so se skladali v kar največji harmoniji. In to je več, kakor je Srednja Evropa z neolikim strahom pričakovala. Skepsa je bila neutemeljena: Mala antanta je v Sinaji ponovno dokumentirala svojo notranjo solidnost. Tam, kjer zastavi dr. Beneš svoje znanje v iskanju kompromisnih formul, je vsako nesoglasje onemogočeno.

Glavni rezultat konference, popolni sporazum v vseh delikatnejših vprašanjih Male antante, je vsekoli razveseljen in ne motimo se, če ga vpišemo v dobro pacifističnim stremeljem sodobne Evrope. Mi postajamo faktor. Fraza o balkanizaciji Evrope bo rjavela še nekaj časa v oni ropotarnici, iz katere si poišče kak fanatičen dunajski ali graški smok svoj argument proti novemu redu v Evropi, ali od danes naprej se ta Evropa lahko prepriča, da so narodi — združeni v srednjeevropskem defenzivnem bloku — pijonirji pravde, miru in reda!

Pa tudi v podrobnostih se je doseglo popolno soglasje. Razumljivo je, da sta dr. Beneš in Duca pokazala v vprašanju ukinitja garancijskih pravic napram Madžarski več strpnosti in dobre volje. To se tiče zlasti Prage, kateri pač ni vseeno, če je njeno trgovsko in gospodarsko-politično razmerje do Budimpešte izgrajeno na praktičnih podlagah ali ne. Star princip, ki velja tudi v politiki, je: Roka roko umiva. Češkoslovaška boleha na stagnaciji svoje nadprodukcije in tu je jasno, da si želi v manj razviti Madžarski obširnih tržišč. In g. Beneš si je gotovo mislil: Če zbršimo to silno hipoteko po predhodnem sporazumu, bo gospodarski efekt za Češkoslovaško tem izdatnejši.

Neoporečna pa je tudi nezaupljivost g. Ninčiča povsem utemeljena. Madžarska je do danes vedno izgrajevala trianonsko pogodbo in ni storila v svrhu zblizanja s svojimi sosedi niti enega resnega koraka. V Budimpešti vladajo zelo naivni ljudje: gora se še nikdar ni približala Mohamedu. Sedaj je stvar rešena tako, da dobi Madžarska posebnega čuvarja Male antante, ki bo pazljivo zasledoval »sanacijo« madžarskega gospodarstva. Radi verjamemo, da Evropa ni hotela dati Madžarom kredita, dokler ni bila odstranjena ne ljuba intubulacija srednjeevropskih zmagovalcev, toda Madžarska mora postati resnično demokratična država in ne sme več misliti niti na »integriteto«, kaj šele na maščevanje. Mala antanta je garancija, da se ne obistini nobena želja peštanskih reakcionarjev. Kompromis sam pa je znak dobre volje z naše strani. Ako v Pešti ne bodo prišli k pameti, se lahko v Sinaji dogovorjena olajšava zopet ukine.

Glede Bolgarske je precizirano stališče jasno. Vlada g. Cankova je imela dovolj lepih besedi, sedaj je treba počakati še na dejanja. O kandidaturi g. Beneša v svet Društva narodov ni mogoče izgubiti nobene besede. To je logično in naravno. Dr. Beneš je pozvan, da s svojo konstruktivno znanjo politiko, ki je ob enem interesna politika treh držav, štiti tudi v ženevski instituciji novo stanje v Srednji Evropi pred zahrbtnostmi reakcije.

Važna in karakteristična je odločitev Male antante v reparacijskem vprašanju. Nemčija je sama zakrivila svoj bankeot. Ubila je politike, ki so zagovarjali striktno izpolnjevanje versajškega miru. Stori la je dvojni zločin in danes ni dvoma, da je Francija v polnem pravu. Angleški kompromis je preveč irealen, da bi ga mogli neposredno tangirani narodi v Srednji Evropi sprejeti, zato je zmagala v Sinaji ona struja, ki je odobraval politiko Francije.

Poljska je prišla v Sinajo kot opazovalka. Toda g. Child je n. pr. prišel v Lausanno radi tega, da očuva interese ameriških koncesionarjev. To je bilo praktično in koristno. G. Pilc je pa igral klaverno vlogo. Niti za arbitražo v sporu radi Javorine ni našel posredovalcev. Ali stvar leži jasno na dlani: Dokler Poljska ne preneha s svojo ljubomurnostjo napram Češkoslovaški, je

Izjava dr. Ninčiča o konferenci v Sinaji.

Sinaja, 31. julija. (Z) Minister za zunanje posle dr. Ninčič je izjavil, da je med zunanjimi ministri Rumunije, Češkoslovaške in kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev dosežen popoln sporazum. To zajedniško pismovanje se je pokazalo v vseh evropskih vprašanjih. Že pred dvema letoma se je izkazala Mala antanta kot močna zveza, ki je preprečila poskus habsburške restauracije in ravno tako tudi romunske-madžarske obmejne incident. V balkanskih vprašanjih se je Češkoslovaška vedno postavila na stran svojih zaveznikov, četudi v teh vprašanjih ni bila direktno zainteresirana. Izjave bolgarskega ministrskega predsednika Cankova so zadovoljive, a treba je počakati, ali bo bolgarska vlada mogla izvršiti energične mere proti makedonskemu pobegnilu, kakor jih je najavila in ali bo držala svoje obljube. Za sedaj še ni videti nikakih povoljnih znakov v tej

smeri. Kar se tiče posojila Madžarske, je treba uvesti kontrolo. Madžarska se v tem ne more vzporediti z Avstrijo, ker je avstrijska vlada vedno kazala dobro voljo za izvrševanje prevzetih obveznosti. Naša država ni podpisala lausanske pogodbe, ker so ekonomska in finacijska vprašanja med Turčijo in kraljevino Srbijo že rešena z londonskim dogovorom 1913 in ni nikakega razloga, da se ta dogovor razveljavi. Pozneje bo prišlo med Jugoslavijo in Turčijo do zasebnega sporazuma.

Budimpešta, 31. julija. (Z) Madžarsko časopisje ni preveč zadovoljno s sklepi zunanjih ministrov male antante na konferenci v Sinaji in bi rado natančneje poznalo praktična jamstva, ki jih navaja komitike kot predpogoji za posojilo, ki naj bi se dovolilo Madžarski.

Pred ostavko vojnega ministra.

Beograd, 31. julija. (Z) Minister vojne in mornarice general Pešić namerava potem, ko se izvede zakon o ustroju vojske in mornarice, podati ostavko in ponovno prevzeti položaj načelnika glavnega generalnega štaba. Kot Pešićeva naslednika se imenujeta generala Milan Tucaković, komandant IV. armije v Zagrebu in Krsta Smiljanić, komandant II. armije v Sarajevu.

NAMESTNIK G. PAŠIČA.

Beograd, 31. julija. (B) Danes predpoldne sta bila pri g. Pašiču dr. Ninko Perić, minister za socialno politiko in Marko Trifković, minister za izenačenja zakonov in zastopnik ministra za poljedelstvo in vode. G. Trifković je imenovan za namestnika predsednika vlade, dokler bo Pašić na odmoru. Kar pa odide g. Trifković v inozemsko kopalnico na odmor, bo prevzel posle predsednika vlade g. dr. Janković, ki je za Trifkovićem najstarejši minister v vladi.

GOSPODARSKO-FINANČNI ODBOR.

Beograd, 31. julija. (Z) Danes je bila seja gospodarsko-finančnega odbora ministrov v poslopiju ministrskega predsedništva. Na tej seji so bila rešena nekatera važna vprašanja, zlasti ona, ki se nanašajo na monopolno upravo in na prodajo in cene tobaka.

TISKOVNI ZAKON.

Beograd, 31. julija. (Z) Današnja »Samouprava« piše, da se na načrtu zakona o tisku hitro dela, tako da bi se v jesenskem zasedanju skupščine mogel takoj po sprejetju proračuna uzakoniti in oživotvoriti ta zakon na korist narodnega in državnega edinstva ter zdravega in pravičnega razvoja naše ujedinjene kraljevine.

KULUK.

Beograd, 31. julija. (B) Izdelan je pravilnik o kuluku, ki je na temelju zakonskega pooblaščenja o dvanajstih prirejen za to leto. Pravilnik se nanaša na celo državo, vlada ga je sprejela in bo te dni objavljen v »Službenih Novinah«.

NETOČNE VESTI.

Zagreb, 31. julija. (Izv.) Nekateri zagrebški listi so prinesli vest, da pride v Zagreb g. dr. Janjić, da izravna spore v radikalni organizaciji. Kolikor se je mogel Vaš dopisnik v Zagrebu informirati pri najkompetentnejših osebnostih, o kakem sporu v radikalni organizaciji ne more biti govora. »Riječ« je tudi nekočkrat prinesla netočne informacije. Ena izmed netočnosti je tudi ta, da Pašić ni hotel prejšnji teden sprejeti g. Ivana Franica. To pa ni resnično. Dr. Janjić bo prišel v Zagreb, ako sploh pride, v povsem drugem poslu. Verjetno je, da on sploh, ali vsaj za sedaj, ne pride v Zagreb.

tesnejše zblizanje oteženo. V Varšavi jih še ni izučilo, prišel pa bo čas, ko bo tudi ob Visli vstalo spoznanje, da so polski interesi identični z našimi in češkimi. Kri ni voda...

Da podamo kratek reasume: konferenca Male antante v Sinaji je utrdila trianonsko in neullysko mirovno pogodbo, obenem pa je bila najlepša preizkušnja življenjskih sposobnosti malih, jedva osvobojenih narodov. V Srednji Evropi.

Delovanje makedonstvujuših.

Sofija, 31. julija. (Z) Na zadnji seji izvrševalnega odbora makedonskistvujuših se je na predlog Todora Aleksandrova sklenilo, da prestopi ena komitaska četa naš teritorij, kjer bi naj pobila vse Bolgare, ki so za časa vojne pobegnili na ozemlje naše države.

Beograd, 31. julija. (Z) Iz južnih krajev Srbije se ponovno javljajo boji s komitskimi organizacijami. V strumiškem okraju je bil ubit znani komitski vojvoda Vandev s petimi svojimi tovariši, dočim jih je bilo pet ranjenih. Truplo Vandeva je bilo izpostavljeno na trgu pred občinskim domom v Strumici. Prebivalstvo je prišlo iz vse okolice, da bi ga videlo. Tamonje prebivalstvo je veselo, ker upa, da bo imelo sedaj mir pred njim. Razen tega so se razvili boji tudi okoli Peševa s komitsko četo Pante Mihajlova, ki ji stoji na čelu Dimitro Hristov. Ta je padel z dvema tovaršema, dočim so ostali pobegnili čez mejo.

ARETIRANI »HANAOCI«.

Zagreb, 31. julija. (Z) Ob priliki dogodkov od sobote na nedeljo, ko so nekateri Hanaovci izvršili napad na stanovanje g. Reiserja in oddali nad 40 strelcev, je policija aretirala 12 Hanaovcev. Vsi ti bodo zaradi tega policijsko kaznovani in sicer zaradi neopravičene nošnje orožja in zaradi izredov. Potem pa bodo izročeni državnemu pravdnstvu zaradi nasilja.

Zagreb, 31. julija. (Z) Policija je snoči napravila racijo po ulicah in javnih lokalih, da preišče vse osebe, o katerih je sumila, da nosijo neopravičeno orožje. Našla je orožje pri treh osebah, proti katerim je podala ovadbo.

ODBIT REKURZ.

Zagreb, 31. julija. (Z) Z ozirom na ponovne napade Orjunašev na uredništvo »Hrvatske Borca« je pokrajinska uprava včeraj definitivno rešila v zadevi rekurza, ki sta ga vložila Angelinović in Pulat kot voditelja Orjunašev proti izgonu iz Zagreba. Rekurz je bil odbit in je bil Pulat takoj aretiran, da odsedi 12 dni zapora, nakar bo izgnan iz Zagreba. Angelinović mora nemudoma zapustiti Zagreb.

IZGON SEPARATISTA.

Zagreb, 31. julija. (Z) Danes je bil izdan odlok o izgonu iz Zagreba proti profesorju Slaviciu, ki izdaja v Zagrebu »Hrvatsko Svjest«, v katerem je širil plemensko mržnjo. Zapustiti mora takoj Zagreb.

MORNARIŠKA PROSLAVA V SPLITU.

Split, 31. julija. (Z) Od 12. do 15. avgusta se vrši v Splitu velika mornariška proslava, za katero se delajo velike priprave. Slavnosti se udeležijo tudi predsednik narodne skupščine Jovanović, minister vojne in mornarice general Pešić, poslanec dr. Janjić in drugi.

NOVI SAD — BUDIMPEŠTA.

Beograd, 31. julija. (Z) Zaradi nesoglasja v stališču med madžarsko in našo vlado z ozirom na vzpostavitev direktne proge Novi Sad-Budimpešta so prekinjeni vsi nadaljni razgovori.

Po izročitvi francosko-belgijskega odgovora.

ZADRŽANJE ITALIJANSKE VLADE.

London, 31. julija. Reuterjev urad doznava iz poluradnega francoskega vira glede zadržanja italijanske vlade: V francoskih diplomatskih krogih se ne pričakuje, da bo Italija v bližnji bodočnosti odgovorila na angleške dokumente. Italija bo počakala na izid pogajanj med Veliko Britanijo, Belgijo in Francijo. Snoči se je govorilo v francoskih poluradnih krogih, da je dobila angleška vlada zelo pesimističen vtis iz francoske in belgijske note.

London, 31. julija. »Daily Telegraph« poroča: Italijanski ministrski predsednik Mussolini se je zadovoljil z ustno izmenjavo misli med Londonom in Rimom. Italijansko naziranje, kakor

ga je izrazil italijanski veleposlanik marki Della Torretta, se v splošnem krije z angleškim. (W)

Pariz, 31. julija. (K) Listi javljajo iz Londona: Italija, čije naziranje je ustno obrazložil veleposlan. Della Torretta, vztraja na tem, da se vstejejo medzavezniški dolgovi in da se eventualno uporabijo sankcije proti Nemčiji, ako bi bila uporna pri splošni ureditvi vprašanja vojne odškodnine, ad železniška nesreča.

London, 31. julija. (K) Zunanji minister lord Curzon je sprejel včeraj popoldne italijanskega, belgijskega, nemškega in francoskega veleposlanika.

Hardingova poizeen.

San Francisco, 30. julija. (K) Po današnjem zdravniškem poročilu je prestal predsednik Harding današnjo noč še precej dobro. Bolnik je prebolel težko krizo. Zdravniki so mu nasvetovali popoln mir.

San Francisco, 31. julija. (K) Zadnje zdravniško poročilo o bolezni predsednika Hardinga velja, da je njegovo stanje slej ko prej resno in da se opazajo znaki pritiska krvi k pljučim.

San Francisco, 31. julija. ob 4.15. (K) Zdravstveno stanje predsednika Hardinga je resno. Potrjuje se, da je predsednik obolel za pljučnico. Petarica zdravnikov, ki ga zdravi, je izjavila, da gre za življenje ali smrt, dostavili pa so, da ima bolnik tako konstitucijo, ki bo morda omogočila preboleti krizo. Domači zdravnik Hardingov je izjavil, da bo bolnik prestal bolezen, ako bo imel odpora za prve napade.

San Francisco, 31. julija. (K) Po zadnji vesti o bolezni predsednika Hardinga je bolnik zaspal kmalu po polnoči. Zdravniki smatrajo to za dobro znamenje.

Velika železniška nesreča.

Kassel, 31. julija. (K) Davi ob 4. je zavozil na postaji Kreiensen D-vlak Hamburg—Monakovo na drug vlak, ki je stal na kolodvoru. Doslej so ugotovili 29 mrtvih in 43 ranjenih, med njimi 15 težko. Oba tira sta zaprta. (W)

Kassel, 31. julija. (K) Število mrtvih pri železniški nesreči v Kreiensenu je naraslo na 32.

Kassel, 31. julija. (K) O železniški nesreči v Kreiensnu poročajo, da so do 16. izveleli 44 mrtvih izpod ruševin razbitih vagonov. V bolnišnicah v Göttingenu leži 34 ranjenih, med temi trije težko. Doslej so ugotovili imena šele 26 mrtvih.

REŠKO VPRAŠANJE.

Sušak, 31. julija. (Z) Na Reki se je z nestrpljivostjo pričakoval današnji dan, ko je paritetna komisija nadaljevala svoje delo. To pričakovanje izgleda tako, kakor da se ima danes dogoditi kako iznenadenje. Občinstvo misli, da bi na današnji seji paritetne komisije moralo priti do sporazuma med Rimom in Beogradom, ker je italijanski ministrski predsednik Mussolini ostal pri svojem naziranju, da ta komisija nima rešavati političnih vprašanj, ampak, da izvede samo ono, kar je sklenila vlada.

VREMENSKO POROČILO.

Dunaj, 31. julija. (K) Davi je bilo po vsej Avstriji skoraj povsod oblačno. Tekom dneva se je nebo še bolj zoblalo, posebno proti večeru na Dunaju. Toplina se je proti poldnevni dvignila večinoma na 25 stopinj (na Dunaju 28, v Inomestu 29 stopinj). Na Češkoslovaškem je bilo ves dan deževno. V Italiji je bila že zgodaj dopoldne vročina 25 stopinj. Vremenska napoved: poslabšanje, močno oblačno, vzdržno. Dež morda že jutri. Toplina bo polemala.

KONZULATI V LJUBLJANI.

Gen. konzulat C. S. R.: Brez št. 8/I. Francoski konzulat: Ljub. kreditna banka, Dunajska cesta.

Hon. konzulat Belgije: Urad Ljublj. velesennja.

Avstrijski konzulat: Turjaški trg 4/II.

Italijanska delegacija: Zrinjskega

Današnje prireditve.

Kino Matice: »Gnezdo podgan.«
Kino Ideal: »Grotica Sara.«
Kino Tivoli: »Igraca plesalke.«
Nočna lekarniška služba v Ljubljani:
Tekoči teden: lekarna Trnovec na

Italijanski odbor za „neodvisnost“ Crne gore.

Sušak, 31. julija. (Z) V Bologni se je sestalo več italijanskih senatorjev, zastopnikov vseučiliških profesorjev in vojaških osebnosti, ki so sklenili, da osnujejo odbor za svobodo in neodvisnost Crnogore. Prevzeli so propagandno akcijo v italijanski javnosti. Bili so storjeni važni sklepi o delovanju odbora in izvoljene osebe, ki bodo izdale na italijanski narod proglas, v katerem bo govora o vsem tem. Ta proglas bo takoj objavljen v fašistovskih listih. V njem so navedene izmišljene grozote, ki bi se naj dogajale v Crnigori.

Iz Bolgarske.

Varna, 31. julija. (Z) Ministrski predsednik Cankov je imel velik politični govor, v katerem je odklonil vse obdolžitve, češ, da vodi politiko revanše. Rekel je, da so nameni bolgarske vlade miroljubni in da Bolgarska nikakor ne misli na vojno.

Sofija, 31. julija. (K) Zastopnik ruskega Rdečega križa Koteckij je odpotoval davi z osebjem ruske misije v Odeso. Hkrati se je povrnilo v Rusijo približno 200 ruskih beguncev.

Zmede v Nemčiji.

Koblentz, 31. julija. (K) Na včerajšnjem shodu separatistov je bila sprejeta resolucija, ki zahteva, naj se proglasi poreska republika. (W)

Berlin, 31. julija. (K) Kakor poročajo listi, je bilo aretiranih v Draždanih 83 članov meščanske redarske službe, med njimi njihov načelnik, bivši major Löffler. Del aretirancev je bil zopet izpuščen, drugi, med njimi Löffler, pa so bili izročeni državnemu pravdnstvu.

Habsburška propaganda.

Beograd, 31. julija. (Z) Iz Madrida poročajo, da je sprejela bivša cesarica Zita na svojem dvorcu nekaj simptomatičnih politikov, med njimi tudi španskega kralja Alfonza. Za te dni se pričakuje posest bivšega nemškega prestolonaslednika, ki pride k razcesarici Ziti v goste po nalogu svojega očeta Viljema, s katerim je prej konferiral na gradu Doornu v Holandiji. Bivši avstro-ogrski zunanji minister grof Ottokar Czernin se je popolnoma preselil na cesaričin dvorec, kjer organizira novo poročevalno službo in politično propagando.

JUŽNA ŽELEZNICA.

Beograd, 31. julija. (B) Ministrski svet je na predlog ministra za promet g. dr. Jankovića sklenil, da se odredi komisija, ki naj prouči vprašanje ratifikacije sporazuma z južno železnico. Dosledaj se je vprašanje o južni železnici že nekočkrat razpravljalo v Rimu in na Dunaju. Poslednja konferenca, na kateri se izvrši zadnja redakcija o sporazumu, bo meseca avgusta v Rimu in se je bodo udeležile vse države, ki so zainteresirane na tem vprašanju.

PONAREJEVALCI BANKOVCEV.

Zagreb, 31. julija. (Z) Ponarejevalci novčanov po 10 dinarjev so izročeni v jetnišnico sodišča, ker je proti njim policijska preiskava zaključena.

Mesec dni pomisleka.

Od našega stalnega pariškega dopisnika.

ap. Pariz, koncem julija.

Gospod minister La Troquer se je vrnil te dni s svojega inšpekcijskega potovanja v Poruhurju in nam je na kratko razložil svoje vtise. G. La Troquer je mnenja, da se razvija cela Afrika i za v bodoče zadovoljivo, zlasti kar se tiče preskrbe Francije s premogom in koksom, ki je v sedanjem obsegu zasigurana do januarja prihodnjega leta.

Novinarji so vprašali g. Poincaréja za podatke o politični situaciji. Zabil je nestrpnost: »Počakajte še en mesec, potem moremo mirneje govoriti. Ta vzklik so vsi pojmovali tako, kakor da bo v petih tednih sledil odločilni korak — s strani Nemčije.

V razgovoru z dobro informiranimi osebnostmi o položaju v Nemčiji, sem našel na značilna protislovja. Nekateri pravijo, da še kriza ni dosegla vrhunca. Državna oblast v Berlinu je na trilih nogah in pričakuje vsak trenutek, da se bo popolnoma sesula. Ali v največji tišini se je osnovala poleg oficijelne vlade še nevidna oblast, ki razpolaga z ogromnimi sredstvi in ki bi mogla v danem slučaju podpreti omahujočo državno stavbo s solidnim, provizoričnim zidom. Pri tem mislijo očitno na industrijo, ki ima danes delavca spričo materijalne bede krepkeje v svojih rokah kot kadarkoli prej. Na drugi strani mislijo na organizacije, ki dobivata svoje sile iz dveh virov: iz reakcionarnega agrarizma ter iz napredne težke industrije.

Vse drugačna pa je orientacija gospodarsko mislečih ljudi. Strašni padec marke smatrajo kot signal, da uporablja Nemčija svoje zadnje sile in da ji skoro ni več pomoči. Že v najkrajšem času ne bo Nemčija imela dovolj deviz za nakup živeža in surovin. Posledica je lakota in brezposelnost, ki rineta z elementarno silo in v odkritem puntu proti državi oblasti. Tisti, ki še niso izgubili pameti, stoje pred izbiro: sa-

Revolucija v 45. min.

Pariškemu Figaroju pošilja sofijski dopisnik opis o zadnji bolgarski revoluciji, kakor mu je pripovedoval vedja revolucije, general Lazarov sam:

Hotel sem videti moža, ki je podrl vladu v petinštridesetih minutah.

V eni dolgih ulic, ki režejo ravno kot puščice v vseh smereh mesto Sofijo, se nahajala mala, skromna hiša, enonadstropna. General Lazarov mi pride po stopnicah naproti. Obleden je v kaki uniformi, postave je ogromne, ima gosto črno brado in zaceljeno vojno rano na levi strani čela. Vede me v skromen salon. Prav enostavno mi je razložil tri akte revolucije.

— Prvi akt: priprava. Predstavljate si morda skrivnostno zaroto karbonarijev, ki se shajajo v kletih in pošiljajo tajna povelja. Vsega tega ni bilo. S prijateljem sva sestavila načrt, rešiti deželo vlade, ki jo je vodila v pogubo. Najprej sva dokončala ta točni in natančni načrt, da se izpolni vsaka vrzel in onemogoči vsak napačni gib. Posvetovali smo se nato s profesorji in vojaškimi poveljniki, ki so nam vsi pristopili. Ker smo bili ene misli, smo določili dan in ure našega udara. Uspeh je bil odvisen od našega poguma, naše hitrosti, našega molka; oficirji, ki so nam morali pomagati, so dobili povelje, obvestiti svoje moštvo šele v zadnji minuti.

— Drugi akt, to je bila revolucija sama. V noči od 8. na 9. junij, točno ob 3. uri smo se polastili policijskega komisarjata, kakor tudi pošte in telegrafa; tedaj se nobena sila več ni mogla v mestu boriti zoper nas in imeli smo

Narodna galerija v Ljubljani.

V umetniških krogih se je začelo zopet živo razpravljanje o vprašanju narodne galerije. V pretrusu je več naravnih, ki večalimani odgovarjajo zahtevam, ki jih stavlja ustanovitev tako velikega podjetja. Vendar pa so pri vsakem načrtu važni in vpoštevanja vredni pomisleki, posebno glede vprašanja kritja za nakup, prireditve in oskrbovanje takega podjetja.

Prvi načrt je bil, da se uporabijo za galerijo prostori na ljubljanskem gradu. Prostor bi bil lep, vendar se mora pri tem upoštevati tujski promet. Tujec, posebno če ne ostane dalj časa v mestu, ne gre prav rad na grad in se zadovolji s Tivolijem ali Rožnikom. Tudi bi mnogo stala prezidava prostorov in pa neobhodno potrebna vzpenjača na grad. Stroške za to so preračunali na 10 milijonov dinarjev. Te vsote pa Narodna galerija še dolgo ne bo imela na razpolago. Poleg tega pa so proti temu načrtu nekateri strokovni poznavalci, ki so mnenja, da stare in morda še karkoli toliko vlažne sohe na gradu niso umestne za shranjevanje tako občutljivih umetnin.

momor ali kapitulacija. Drugega izhoda ni. Zdi se, da bo Berlin nastopil drugo pot.

Med zavezniškimi vladami je naraslo prepričanje, da je močan, nemajni blok spričo nemške katastrofe, neizogibno potreben. Treba bo mnogih žrtv. Francija zahteva samo varnost na svojih vzhodnih mejah. Danes je francoska vlada ponovno zaprosila angleško vlado za garancije, slične onim, ki so bile dodatno k versailleski pogodbi sicer sprejete, ki jih pa ameriški senat in pozneje spodnja zbornica nista ratificirala. Anglija je v tej zadevi dala obljubo in sedaj se bodo pogajanja med Parizom in Londonom gibala v tej smeri.

V Londonu je bil ravnokar sklenjen pakt, ki je velikega pomena. Podkomisija Društva narodov za razorožitev je vrinila med angleški in francoski predlog kompromisno idejo, ki gre za tem, da smejo nekatere posebej ogrožene državne skupine skleniti v okviru Društva narodov separatne konvencije za zaščito svojih meja. Sklep pride 3. avgusta na plenarni seji v razpravo, septembra pa bo predložen plenumu v ratifikacijo. Do tistega časa se računa z gotovostjo na prošnjo Nemčije za sprejem v Društvo narodov. G. Poincaré je govoril o enomesečnem pomisleku. Obstoji torej neka vzročnost. On sam je rekel, da se ni mogoče pogajati, dokler divjata dinamit in bajonet. September bo, tako se misli, mesec miru. Avgusta se bodo ustvarjali predpogoji pomirjenja. V Londonu je lord Robert Cecil prvič soglašal s francoskim pojmovanjem društva narodov, tako da je pričakovali pomirjenje Evrope z vso gotovostjo. Izkazovala bo sledeče skupine sil: Zvezo zapadnih sil (Francija, Belgija, Anglija), z Italijo kot Outsider; zvezo nevtalcev (sedaj ustvarjajo v Revalu predpogoje); nadalje razširjena Mala antanta, končno še Nemčija v začasni izolaciji.

možnost nadzorovati zveze z deželo. Zasedli smo nato kraljevo palačo, vojni ministristvo in stanovanja vseh ministrov. Ob 4. uri jutraj je bilo vse gotovo.

— Tretji akt: razvoj. Bolgarska je bila rešena more. V nekaterih krajih na deželi, kjer si je znal Stamboliški pridobiti prijateljev, so skušali kmetije ustavljati se novi vladi. Ko so pa zapazili par oboroženih kompanij, so se hitro pomirili, ne da bi se bila prelivala kri. In kot ste mogli videti, je narod slavil svoje osvobodjenje.

Tako je znal govoriti g. general Lazarov vsem onim, ki nra verjamejo... —žu—

Iz boljševiške Rusije

Boljševiška doslednost. Nemški tovarnar Krupp je dobil od sovjetske Rusije koncesijo za 50 tisoč hektarov zemljišča ob Donu. Sedaj je dal pripeljati na to zemljišče 60 vagonov orodja za obdelovanje tega zemljišča. Boljševiki, ki so obljubili razdeliti vso rusko zemljo med ruske delavce in kmete, urejajo sedaj latifundije, kakršnih ni celo v buržuazni Evropi.

Komunisti v Bolgariji. Bolgarski komunisti so zelo ogorčeni radi očitka iz Moskve, da niso izrabili ugodnega položaja ob priliki prevrata na Bolgarskem, da se niso skušali zblíževati s kmeti in da niso z nasilnim prevratom izvedli boljševiški režim v Bolgariji. Vodstvo komunistične stranke v Bolgariji se zagovarja s tem, da postaja stranka v Bolgariji vedno slabša. Znano je, da jo je pričel že Stamboliški preganjati. Preiskava v boljševiških uradih v Sofiji je pokazala, da se je pečal takozvan sovjetski Rečič križ z boljševiško propagando in s pripravljenjem prevrata. V pisarni Rečičega križa so našli seznam uglednih oseb, ki so jih imeli komunisti nalogo ubiti.

Kot drugi načrt bi prišel v poštev prostor nasproti Trubarjevemu parku ob Bleiweisovi cesti. Tudi ta prostor bi bil primeren in na jako lepem in dostopnem mestu. V pretrusu pa pride zopet težko finančno vprašanje in pa čas, da bo tudi ta načrt težko uresničen. — Vprašanje Jakopičevega paviljona še ni končno rešeno. Kdor ne pozna stremiljenj umetniških krogov in naziranj umetniškega sveta, bi bil uverjen, da bi bilo to vprašanje s paviljonom najugodnejše in najhitreje rešeno. Res, prostor je lep in ugoden in bi morda zadostoval. Toda ta paviljon prav dobro služi za umetnostne razstave, ki imajo poleg reklamne še stvaren namen, seznanjati občinstvo le z najnovejšimi deli naših umetnikov. Narodna galerija pa ima nalogo in namen, predložiti obiskovalcu ves razvoj slovenske umetnosti od prvega početka naprej. Obstojta pa tudi še sporno vprašanje, če je občina tak podjetnik, da se umljivo vsaka stvar birokratizira, prožne umetnosti in njenih interesov pa ni mogoče ukovati v določila mrtvih paragrafov, s katerimi bi se moralo v tem slučaju vsekakor računati. Treba bi se bilo izogniti raznim očitkom sinekur in drugih zamer in kočljivo bi postalo vprašanje vodstva. Pravilno in

Kralj ne potuje v Pariz.

Beograd, 31. julija. (B) Iz poučenih krogov doznava Vaš dopisnik, da so vse dosedanje vesti, da poseti Nj. Vel. kralj oficijelno v jeseni Pariz, za sedaj le kombinacije. Nj. Velikanstvo najbrže ne poseti letos Pariza, temveč, kakor se domneva, prihodnje leto v marcu.

Beograd, 31. julija. (B) Naknadno se doznava, da ne namerava posetiti ministrski predsednik Pašić Pariza oficijelno. G. Pašić se bo mudil le v Evians les Bainsu.

Beograd, 31. julija. (Z) Nj. Vel. kralj Aleksander je, kakor se doznava, odgodil svoje potovanje v Pariz za mesec marec prihodnjega leta. Ob tej priliki bo uradno sprejel s ceremonijami.

Klerikalci in slovenska kultura.

II.

Rekli smo že, da edino po modernih tehničnih sredstvih, ki se jih kak narod v svojem javnem in privatnem življenju poslužuje, ne smemo presojati kulturne stopnje dotičnega naroda.

No, pogledimo za primer ravno nas Slovence. Od Jugoslovenov smo, kar se tiče posluževanja modernih tehničnih sredstev, precej med prvimi, gotovo pa vsaj pred široko srbsko maso. Toda, za vprašanje kulturnosti je važno, v katere svrhe se uporabljajo vsi ti produkti moderne tehnike.

Pri nas uporabljamo telefon, avtomobile, železnice itd. za umazane, korupcijske kupčije, tovarne in druga industrijska podjetja eksploatirajo široke mase, moderni tisk nam služi za publikacije obrekovanj in pamfletov, za vzbujanje nizkotnih človeških in zverinskih instinktov, za gojitev absolutne intolerance ter političnega in verskega fanatizma, ne-analfabetska masa se piša s to tiskovno godljo, takozvana »inteligencia« vse to dela ali se pa bori, po večini z nekulturnimi sredstvi, za svojo materijalno eksistenco, prava inteligenca je pa onemogla in brez moči.

Je li to kulturno?!

Poleg tega še nekatere posebne klerikalne specialitete. Šolo skušajo izrabiti v svoje egoistične strankarske namene, istotako strokovna društva in v isto svrhu organizirajo »katoliška kulturna« društva. Par excellence nersramno zlorabljajo konfesionalno organizacijo, — no saj to itak spada v njihovo bistvo —, namreč potom priznice, spovednice, »krščanskega« pouka, inarijnih družb itd. In tiste »vernike«, ki že ne zapletajo v svoj politični vrtnec, nančijo dajati za maše, zvone, orgle, zastave itd. — tako, da je pač prav. Življenje teh vernikov pa obstoja iz brezsmiselnega brbljanja, kar naj bi bila molitev, pohajanja po cerkvah in »božjih potah«, »vestnega« obiskovanja spovedi in najtočnejšega držanja brezmesnih dni, — v fiktivnem življenju pa so linave, obrekovalci, brezsrčneži, škodoželježi, egoisti... ne poznajo nikakega usmiljenja, poštenja, dobrosrčnosti... prepojeni so samega brezsmiselnega formalizma.

Je-li morda to kulturno?!

— Ostalina Sare Bernhardtove. Izredno visoko ceno so dosegli na javni dražbi nakiti sloveče pokojnice. Nedavno pa so se razprodale še njene knjige in sicer za 69.187 frs. Don Quichotte, bivša last generala Masšene, potem Edmonda Rostanda, je vrzel 4620 frs. Ovidijeve Metamorfaze 2800. Saint-Nonove Voyages pittoresques 4000. Becqueova Parisienne 1000. Le Vacher de Charnois 3000 frankov itd.

Seja ljubljanskega občinskega sveta.

Ljubljana, dne 31. julija. Nocoj se je vršila redna javna seja občinskega sveta, ki je določena radi obsežnega in bogatega dnevnega reda na trojno zasedanje.

Sejo je otvoril župan g. dr. Perič, lemoval je za overovalca zapisnika gg. Miklošiča in Novaka. V naslovnem nagovoru se je zahvalil za razne podpore, ki so bile dovoljene in izplačane za obisk naših slovenskih gostov v Ljubljani. Odobren je bil zapisnik zadnje seje občinskega sveta brez ugovora.

Na predlog g. ravnatelja Govekarja je bilo sprejetih v občinsko zvezo 24 meščanov, ki so že za sprejem zadostno let v ljubljanski občini in sicer brez takse, dve prošnji pa ste bili odvrnjeni, ker prosilca še nista zadostila pogojem sprejema v občinsko zvezo. — Nato se je razpravljalo o županovem dopisu glede priziva proti odloku pokr. uprave glede mestnega šolskega sveta. Šlo je za priziv proti izvolitvi novih članov odnosno zastopnikov starišev. Ta zadeva še ni končnovaljivo rešena. — Dalje se je razpravljalo o dopisu županovem glede priziva proti odloku pokrajinske uprave glede mestnega šolskega sveta in o pregledu knjigovodstva cestne električne železnice.

Predlog glede mestnih uslužbencev v službi gasilske straže, ki so že v mestni službi, v svrhu zavarovanja za slučaj nezgode, se vrne odseku, ker ne gre še pomnoževati izdatkov za poklicno gasilstvo.

Nato se je razpravljalo o proračunu mestnega pogrebnege zavoda, o katerem je poudarjal svet. g. Turk, da je to podjetje, ki še nosi dobiček.

Proračun izkazuje 14.115 Din prebitka in se dovoli za nove investicije mesta 30 do 40.000 Din. Ta predlog je bil po kratki

Celjsko pismo.

Pasji dnevi so nekakšna sprememba v človeškem življenju. Toliko oslari se je pojavilo med tem časom na svetu, da bi človek napisal o tem silno debelo knjigo. Javnost produkcija, javnost žre in ker imamo tudi v Celju javnost, ki žre, je pač potreba producirati, ker pri tem navala tulcev Cafizelj pač ne more vsega opraviti.

Vroč dan, zvečer sopenca, ki je zavijala možgane celjskih občinskih svetnikov v nemo omotico. Otvorili so sejo. Borza rada dobi prostore, dnevnice mestnih uslužbencev so zvišane, sprejem v domovinskih zvezo; — do tukaj obrabi niso kislili. Potrebni sta dve koncesiji. Gostilna in »Nova doba« pravi, da naravnost ravnodušno gajo nekateri občinski možje moralne obveznosti napram javnosti. Cafizelj — celjski namreč — pa je gledal iz jeshovega sode tako prebrisano, da so se stresle klopi v dvoran.

Vstanejo sin, oče postanejo računski svetnik. Mestno knjigovodstvo pa je tako zavozlano, da je podobno klastnemu gordijskemu vozlu. Radikalci so pa potem faloti, če »lažejo« o faloterijah. Saj so celo ugleden občinski mož rekel, da bo treba v občinskem svetu Aleksandra, ki bo rezal voz. Ker so pa pasji dnevi, je pa to nekaj nemogočega, zato smo dobili računskega svetnika, mesto — copate.

V tem kaosu je opozicija in »Naprejš« pritožuje, da jo je pek Koren, kot vodja opozicije popihal, ko je bilo potrebno glasovati »proti«. Koren že ve zakaj? Se ni zameril nikjer in to je veliko, če hoče, da ostaneta žep in socializem potolažena. »Naprejš« sam prizna, da so dekokrati v občinskem svetu boljši nego socialisti in pravi, da riba pri glavi smrdi. Mi pa pravimo, da ni tako, ker se govori o ljudih in tista riba smrdi pri žepu.

Vidiš, Cafizelj, tudi pri nas je tako. Svetniki, gordijski vozovi v knjigovodstvu, nove gostilne, smrdljive ribe, vse to je za celjsko javnost, ki se hladi v hladni Savinji. To niso kisle kumare, ampak samo zavist v sled — Savinje.

Se nekaj! Zadržite je radikal gasil žejo. Pa je prišel demokrat, ki je žejo že preveč pogasil in brutalno napadel radikalca, ker je radikal. Navzoči so kimali in ko bi ne imel radikal mirnih živcev, bi se poleg padlih psovč še kaj hudega zgodilo. Demokrata bo hladilo sodišče, potem ko pasji dnevi minejo. Gosp. Al. Drolek, takrat ne bo več vroč, in demokratski linavei tudi ne. Radikal dobi zadoščenje in to niso odpuiski.

Pretečeno nedeljo so se socialisti skregali. Bernota, ki je Korena ošvrkl radi »dobrote« in prehude »opozicije« v občinskem svetu so na cesto vrgli. Koren je postal zopet predsednik SSJ v Celju in bo delil naprejš »dobrote«, kakor pravi »Naprejš«. Prihodnje nedeljo bo pa kongres SSJ. Takrat pa bo toliko zanimivega, da bom o tem posebej poročal, če se mi ne bo zgodilo tako, kot Bernotu, ker Koren je hud na

debat brez posebnih ugovorov sprejet. — Nadalje je bil odobren na predlog g. Moškega proračun Mestne zastavilnice, ki izkazuje 2340 Din prebitka.

Pri vprašanju mestnega dohodarstvenega urada se je razvila precej živahna debata in sicer o pobiranju davšine po 25%. Dr. Stanovnik je poudarjal, da se je treba postaviti pri tem vprašanju na stališče reda, pri čemer naj odgovarja plačam tudi delo.

Poročilo upravnega odbora mestne elektrarne, vodovoda in plinarne so se odgodila za prihodnjo sejo. — Razvila pa se je živahna debata o mestnih voznjah, pri čemer je prišlo do raznih osebnih predbacivanj, ki pa se zaenkrat še niso polnopravno ugotovila, pač pa so pokazala gotove nerednosti, ki niso bile baš na mestu, ne ve se pa, če se bodo upravičile. — Nato so bili sprejeti še nekateri mjni predlogi, o katerih smo že predhodno poročali glede ureditve nekaterih cest in ulic, na kar je bila seja prekinjena in se nadaljuje v četrtek dne 2. avgusta. Na dnevnem redu so še jako važna gospodarska vprašanja občine, ki pa v ogleđ važnosti in potrebe ne bodo našle na principijelne odpre in bo šlo samo za kolikor možno ekonomsko kritje. V zastanku so še tudi razni samostojni predlogi glede ureditve ljubljanskih ulic, cest in trgov, razširjenja mestnega vrtinarstva in vprašanj mestnih uslužbencev glede njihovih prejemkov v denarju in v drugih dajlatvah.

Seja se nadaljuje v četrtek dne 2. avgusta zvečer ob 6. uri. Ker pridejo na dnevni red jako važna finančna in gospodarska vprašanja je uvidevno, da se udeležiti tudi prihodnje ali morda tudi tretje seje občinski svetovaleci polnoštevilno, ker gre tu za izredno važna mestna gospodarska vprašanja.

»inteligentne barabe«. Okoli nemške hiše je pa polno jeshovih sodov, kjer bodo prevoči kongresarji hladili svoje vroče glave. Torej v nedeljo, sedaj grem pa v Savinjo. Jeshar.

TRETTJA RADIKALNA STRANKA ZMAGUJE V ZEDINJENIH DRŽAVAH

Celo stoletje sta vladali v Uniji republikanska in demokratska stranka. Danes se je izkazala še radikalna ali deljasko-kmetška, ki je ob prvem poskusu dobila senatorja, zastopnika Minnesote, Magnusa Johnsona z 85.000 glasov večine proti tekmeccu guvernerju Preussu.

Pokret je nastal v osrednje-severnih, torej poljedelskih državah: Minnesota, Iowa, Dakota, Oklahoma. Povod je zgolj gospodarski: preveliko proizvodstvo in slaba prodaja žita. Vse tožbe je na kratko izrazil Johnson v svojem programu: »Visoke cene za užitnike, krivično ravnanje s delom, kmetovalčeva zadrega, tajen sporazum pravice s finančnimi in železniškimi krogi, kratkovidna in nespretna vladna politika napram drugim narodnostim.«

Zanimivo je, da se v svojih stiskah demokratska stranka, ki je videti dokaj razdrmana, skuša sloniti na novo skupino.

Narodno zdravstvo.

— Nov senatorji za letnice. Zdravstveni odsek v Novem Sadu bo ustanovil v Ležimlju v Sremu sanatorij, kjer se bodo jettični zdravili brezplačno.

— Občinski dispanzerji. Po iniciativi ministrstva za narodno zdravje bodo otvorenji v več krajih občinski dispanzerji za zdravljenje v kopalščah in bolnicah, ki bodo zdravili brezplačno. Na ta način se hoče preprečiti nadaljno širjenje prsnih bolezni. Pacienti se bodo v dispanzerjih temeljito pregledali in bodo potrebni poslani na zdravljenje v kopalščah in bolnicah, ki bodo odrejene za zdravljenje prsnih bolezni.

— Nova ureditev devizne trgovine na Poljskem. Finančno ministrstvo je izdalo naredbo, po kateri je trgovina z devizami in valutami pod gotovimi določili in omejitvami zopet prosta. Popolnoma prosto smejo trgovati z devizami prejšnje devizne banke (ki so imele že po prejšnjih določilih to pravico). Od ostalih bank pa bodo funkcionale nekatere kot komisionarke poljske državne banke ter bodo smele devize kupovati, ne pa prodajati, temveč jih bodo morale oddajati poljski državni banki. Dosedaj umetno prisiljeni tečaj tujih deviz in valut so se radi oprostive devizne trgovine izravnavali s svetovno pariteto.

večjih centrih, kakor na primer na Dunaju, v Gradcu, v Monakovem, v Draždanah, Parizu in v mestih, kjer še vedno prednjačijo italijanski mojstri starih klasičkov.

V gotovih umetniških krogih se uveljavlja tudi stremiljenje za nastanitev Narodne galerije v Narodnem domu. Če pa spada taka umetniško znanstvena institucija v palačo Narodnega doma, ki je že ognjišče in zbirališče raznih organizacij svobodnih, kulturnih in športnih, z restauracijo in kavarno, je zopet posebno vprašanje. Mnogo je mnenj proti temu.

Vprašanje je aktuano, ker sedanji prostori v hiši meščanske imovine v stari bolnici res več ne zadoščajo. Odbor Narodne galerije se zavzema tudi za to, da bi pridobil v svoje namene še sosednje stanovanje, kar pa, že z ozirom na stanovanjsko naredbo, ni izvedljivo. Je pa drugo. Znano je, da se veletrgovina J. C. Mayer seli. Kazalo bi, da se nastani Narodno galerijo, dokler ne dobi lastne monumentalne stavbe, v priličju prostora palače, v kateri se sedaj nahaja. Ti prostori bi pač zadostovali za toliko časa, da se uredi lastno poslopje. Tudi zaklad meščanske imovine ne bi toliko trpel, če bi posvetil za ta čas te prostore naši lepi

umetnosti. Pri tem naj še pripomnimo, da je naša Narodna galerija v naši državi z ozirom na smotreno zbiranje umetnin piva, ker predstavlja še sedaj razvoj naše slovenske umetnosti. V tem oziru se ne more z njo meriti Strossmayerjeva v Zagrebu, ki je sicer lepa in bogata, zbrana pa so tam dela slavnih svetovnih mojstrov iz vseh časov, ne nudi nam pa Zagreb pregledne slike razvoja hrvatske umetnosti. Je res nekaj, toda ni celotno in še to ne historično grupirano. »Joaneum« v Gradcu, ki je bogat, katerega so velikodušno in bogato podpirali dežela, mesto in stari dunajski dvor, tudi nima tega, kar bi pričakovali, namreč predstavja in razvoj umetnosti Štajerske in Koroske. Preveč je tujega vmes in opaža se ista napaka, kot v Zagrebu, da se je zbiralo vse in se ni zadostno upoštevala domača umetnost.

Da dosežemo v Ljubljani res pravo, ugodno in dovršeno Narodno galerijo, je treba, da ne podpirajo stremiljenj odbora Narodne galerije samo umetniki in diletanti, temveč jih mora podpirati država, dežela, mestne in vse slovenske pokrajinske občine in sploh vse institucije in zavodi, ki lahko na en ali drug način prispevajo, da dobi Ljubljana res pravi umetniški hram.

Gospodarstvo

INDUSTRIJA.

OBRTNIKI NA DELO!

Z velikimi koraki se bliža otvoritev Industrijsko - obrtno vzorčne izložbe v Mariboru. Ne samo razstavljalci kot taki, vsak posamezni obrtnik, ne glede na to ali se razstave s svojimi izdelki udeležijo, je zainteresiran na tem, da razstava v vsakem oziru uspe. Moralni uspeh je že v naprej zagotovljen. Saj bo razstava prekašala vse dosedanje razstave, tako po svojem obsegu kakor po vsestranosti, ter obeta postati ena prvih industrijsko - obrtnih razstav v naši razstavi. Treba pa je misliti tudi na materialni uspeh. Prireditelj razstave je združen z ogromnimi stroški, ki bi jih posameznik nikdar ne zmogel. Od razstave ima vsakdo koristi: razstavljalci, obiskovalci, vsak obrtnik in industrijec ne glede na to, ali se je razstave udeležil s svojimi izdelki ali ne. S tem, da se občinstvo upošteva z našimi domačimi izdelki, se koristi vsem ne samo posamezniku. Zato je tudi dolžnost vseh in vsakega posameznika, da po svojih močeh podpira razstavo.

Kako pa je to mogoče? Prav lahko. Marsikateri na deželi in po mestih se ne zanima za razstavo. Te je treba na to posebno opozoriti, ter jim dopovedati, kakšna pomena je razstava za splošnost. Kjer obstajajo obrtno organizacije, zadruge in ruštva, je najbolje, da se s potom teh organizacij organizira korporativen obisk razstave. Opozoriti je treba vse posetnike na jedrnost, ki jih nudi razstava, kakor tudi na njeno vožnjo, preskrbo prenočišč itd. Čim več bo obiskovalcev, tem večji bo materialni uspeh, ki pride zopet v korist skupnosti. Čisti dobiček je namenjen za Vajeniški dom. Koliko starih bi rado dale svoje otroke izučiti za rokodelca a mu ne morejo oskrbeti stanovanja, hrane in primerne nadzorstva. Temu bo odpomagal Vajeniški dom, kjer bodo našli zavetje obrtniški vajenci. Če hočemo dvigniti naš obrtniški stan moramo pred vsem skrbeti za zdrav obrtniški naraščaj. Brez naraščaja ni mojstrov!

Zato pa kličemo še enkrat: Obrtniki na delo! Vsak agitiraj v svojem okolišju za obisk razstave, da poleg moralnega uspeha dosežemo tudi gnetni uspeh. Ne zanašajmo se na tujo pomoč. Pomagaj si sam, pravi star pregovor in tega se moramo držati tudi obrtniki!

TRGOVINA.

Podražitev sladkorja v Romuniji. — Romunske državne železnice so odpovedale dogovor, ki so ga imele z romunskimi sladkornimi tovarnami, po katerem se je prevažala sladkorna pesa v tovarne po nižjih cenah. Ta odpoved bo imela za posledico podražitev sladkorja v Romuniji, ker bodo producenti prevladali zvišanje produkcijskih stroškov na konzumente.

PROMET.

Ureditev obmejnih rek. Iz Beograda poročajo: Vlada je začela razpravljati o madžarskem predlogu glede ureditve vseh vodno - tehničnih naprav ob meji med našo kraljevino in Madžarsko. Isti predlog je stavila Madžarska tudi romunski vladi. Madžarska vlada stremi za tem, da se urede obmejne reke, ki tečejo po ozemlju vseh treh držav.

KMETIJSTVO.

Kredit za poljedelske šole. Poljedelsko ministrstvo je zaprosilo finančno ministrstvo za kredit 640.000 dinarjev. S tem kreditom bi se poravnali stroški za renoviranje poljedelskih šol.

Žetev na Madžarskem. Po zadnjem poročilu poljedelskega ministrstva, priobčenem dne 28. julija, so se žetveni izgledi na Madžarskem precej izboljšali. Žetveni rezultati se cenijo sledeče: Pšenica 17,05, rž 7,47, ječmen 5,24, oves 3,58 milijonov meterskih stotov. Dobra srednjeverstna žetev se pričakuje od majske posetve, ravno taka letina od krompirja in v vinogradih.

CARINE, DAVKI.

Dohodki od taks. Po letošnjem proračunu bodo znašali dohodki naše države od taks pol milijarde dinarjev. Ker se bod po pravilniku o izpremembi zakona o pristojbinah in taksah te podvojile, bodo znašali dohodki naše države od taks približno celo milijardo dinarjev.

Mednarodna carinska konferenca v Barceloni. Dne 15. oktobra tekočega leta prične v Barceloni mednarodna carinska konferenca, ki bo proučevala mednarodna carinska vprašanja. Konference se bodo udeležile vse države s po enim delegatom in eksperti.

Carinski agio v Nemčiji. Za čas od 1. do 7. avgusta (in ne, kakor je bilo včeraj pomotoma objavljeno do vštete 23. avgusta) znaša cariski agio 5,290 900 odstotkov.

Primanjkljaj madžarskih državnih železnic. Letno poročilo madžarskih državnih železnic izkazuje za proračunsko leto 1922-23 12 milijard primanjkljaja.

RAZNO.

Kongres srednjih slojev. V Bernu se bo vršil dne 18., 19., in 20. septembra t. l. kongres srednjih slojev vseh držav. Natančnejše informacije dajeja švicarski konzulat v Zagrebu in pripravljani odbor kongresa: Congres international des classes moyennes, — Bern, Bürgerhaus.

Državna borza dela. Pri vseh »Državnih borzah dela« v Ljubljani, Mariboru, Ptuj in Murski Soboti izkazuje promet od 1. januarja do 21. julija 1923 20.146 strank in sicer 13.851 delodajalcev in 16.295 delojemalcev. Posredovanj se je izvršilo v tem času 8894. — Dela iščejo: kovači, stavbni in strojni ključavničarji, elektro-monterji, mizarji, kolarji, kleparji, sedlarji, krojači, šivilje, peki, mlinarji, mesarji, natakarji, natakare, vrtnarji, vajenci, vajenke itd. — V delo se sprejmejo: šveleraši, kovači, ključavničarji, mizarji, zidarji, slaščičarji, slikarji, pletarji, šivilje za perilo, vajenke za v tovarno perila, služkinje, kuharice, vajenci itd.

Dobava papirja in drugih pisarniških potrebščin. V pisarni intendanture III. pomorske obalske komande v Tivtu (boka Kotorska) se bo vršila dne 27. avgusta t. l. ob 11. uri dopolne prva ofertalna licitacija za dobavo različnega pisarniškega papirja in drugih različnih potrebščin. Natančnejši podatki s predmetnimi pogoji so interesantom na vpogled pri trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani.

Glavni urednik: Ivan Podržal.
Odgovorni urednik: Miha Gaberšek.
Last »Zvezne tiskarne« v Ljubljani.



Vi imate pravico

da pri kupovanju zahtevate blago najboljše kvalitete. Odločno zahtevajte od Vašega črevljanja, da Vam na Vaše čevlje pribije prave Palma kaučuk poipetnike in kaučuk potplate.

Staro lito železo

kupujejo po najvišjih cenah
Strojne tovarne in livarne d.d.
v Ljubljani.



Stalne cene pod svetovno
pariteto ob največji izbiri
nudi za vse vrste blaga

V.
mednarodni dunajski
semenj (od 2.-8. sept. 1923)

Pojasnila daje
WIENER MESSE, WIEN VII.,
ter častno zastopstvo v Ljubljani:
Avstrijski konzulat, Turjaški trg št. 4.

+

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem
javljamo, da je dne 28. t. m. ob 5. zjutraj preminula naša prababica, stara mati in mati, gospa

Neža Pauser

po kratki boleznj v visoki starosti 87 let.
Blag ji spomin!

V Ribnici, dne 28. julija 1923.

Žalujoci ostali.

Zahvala.

Vsem sočutnim spremljevalcem naše prababice, stare matere ter matere, gospe

Neže Pauser

na njeni zadnji poti v Hrvači, posebno žastiti duhovščini, izrekamo najsrčnejšo zahvalo.

Ribnica, 20. julija 1923.

Žalujoci ostali.

+

Namesto vsakega obvestila.

Potrti neizmerne žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je danes 31. julija ob 6-ih zjutraj preminula, previdena s sv. zakramenti, naša nadvse ljubljena žena in mati dva meseca starega ljubega angeljčka ter hči, sestra, teta in svakinja, gospa

Ema Gombač roj. Spazzapan.

Pogreb nepozabne se vrši v sredo, dne 1. avgusta 1923 ob 17. iz hiše žalosti, Beethovnova ulica št. 15, na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 31. julija 1923.

Erie, soprog. — Lya-Marlja, hčerka in družine Gombač, Spazzapan, Pirjevec, Schaffusz.

„MOJ MIR“

Kreditna in stavbna zadruga
Maribor,
Rotovski trg št. 1
rabi stavbišča, stavbni material in stavbne delavce za Maribor, Celje, Ljubljana

Velika zaloga klobukov in slamnikov se dobi pri

Franc Cerar

družba z o. z.

tovarna v Stobu, pošta Domžale.

Prevzamejo se tudi stari klobuki in slamniki v popravilo pri Kovačević i Tršan v Ljubljani, Prešernova ul. 5.

Sprejemanje v sredo.

Zaloga v Celju, Gosposka ul. št. 4.

MALI OGLASI:

Cena oglasom do 20 besed Din 5.—; vsaka nadaljna beseda 25 para, z davčino vred.

Kontoristinja

z večletno pisarniško prakso, zmogla strojepisja in vseh kontornih del želi premeniti mesto. Ponudbe prosil pod „Vestina“, na upravo lista.

Učenc.

star 17 let, ki ima že dve leti ključavniške učne dobe, želi mesta s hrano in stanovanjem. Cenjene ponudbe na pošto: Poljčane.

Tri sobe

v novo zgrajeni hiši, vsaka s posameznim vvhodom oddajajo se posamezno v najem za večletno dobo le proti naprej plačilu za daljšo dobo. Resnim reflektantom daje iz prijaznosti ustna pojasnila pisarna Prešernova ulica št. 64. L. pismena vprašanja je pa staviti poštini predal št. 149.

Gospodična

17 letna, bogata in dosti lepa, se želi poročiti z elegantnim, finim, izobraženim gospodom do 30. leta. Odgovor je lahko v več jezikih. Ponudbe pod »Shimy čevlje«, na upr. lista.

Posestvo

na Teznu Maribor z hišo (tako stanovanje) z gospodarskim poslopjem, 5 oraloj polja, s pridelki vred, skupaj ali deljeno na prodaj. Ponudbe - priloženo znanke za odgovor pod „Tezno“ na Mar-Stan Maribor, Rotovski rg 1.

Gospodična,

ki je absolvirala trgovski tečaj z dobrim uspehom, želi primerne službe, najraje v Ljubljani. Cenj. ponudbe prosil pod „Zanesljiva“ na upravo lista.

Deklica

stara 16 let, brez starih išče mesta v kakih trgovini, kjer bi imela tudi stanovanje in hrano. Ponudbe prosil pod „Sirota“ na upravo lista.

Blazine, žima

morska trava. Peter Kobal Kranj, Glavni trg tvornica vseh vrst blazin in žime in morske trave, modroce na peresih Specijalna tvrdka za izdelovanje klubgarnitur. — Najnižje cenel — Najsolidnejši izdelki! — Zahtevajte oferte in cenike!

Nemehlovano sobo

v mestu se išče. Ponudbe se prosil pod „Nemehlovana“ na upravo lista.

Priporočam

svojo bogato zalogo spalnih in jedilnih sob ter raznega novega pohištva. Marija Baumgartner, Celje, Gosposka ulica št. 25.

Tehnik

strojne in električne stroke odhaja v Avstrijo in Čehoslovaško. Preskrbi nakup strojev in materiala. Vprašanje do 27. julija na upr. lista pod »Točen«.

Manufakturo

prevzame v komisijsko razprodajo (na malo) trgovca na deželi. Naslov v upravi lista.

Družabnik,

inteligenten za posredovalnico, katera namerava izdati list podjetništva z politiko, se išče s kapitalom Din 60.000. Ponudbe na Zagorski, Maribor, Barvarska ulica 8.

Za interese

s šifro „Brez doma“, prosim, naj javijo ponovno svoj naslov.

Premog-zdrob

čez 5000 kalorij nudim franko vagon Mestini Din 2,300 za vagon. Takošnja dobava ka 10 vagonov, drugače 2 vagona na mesec. Cenjena naročila pod „Zdrob 5500“ na upravnistvo.

Ročni vozček

za 300—400 kg teže se ugodno prodaja. Naslov v upravi lista.

Tražim domačicu

kučevnu lepu, nježno odgojeno i obravano osebo, zdravo besprekornog vladanja, dobre prirode, okretnu i voštu u kuhanju; ja sam samac, veletrgovac, dobro situiran, gde bi se mogla i udomiti. Ponudbe sa fotografijom na adresu: Milan Ivković, Novi Sad, Kralja Petra ul. 1.

Strojni inženir.

Veliko industrijsko podjetje išče za vodilno mesto večšega strojnega inženirja, kateri je bil že zaposlen pri strojništvu in železnih konstrukcijah, ki ima dobri odnošaj na deželi, ter je razen deželne jezika tudi nemščine popolnoma vešč. Ponudbe pod „Strojni inženir“, na upravo lista.

Graščina

s pohištvo, žago, polnojarmenik, dinamo na turbino, 28 oraloj posestva, gospodarsko poslopja in cel živ in mrtev inventar Din 1,500.000.

Posestva

od 3 do 175 oraloj tudi graščine. pri Mariboru z 2 orala posestva Din 140.000.

Vila

trgovine, gostilne, v Nemško Avstrijo, prodaja pisarna Zagorski, Maribor, Barvarska ul. 8.

„ADRIJA“

Mednarodna Transportna in komisijska družba z o. z.
LJUBLJANA, Dunajska cesta 31.

Maribor.

Naslov za brzojavke:
Adrijaspod.

Jesenice.

Tekoči račun „Zadružna banka“. — Telefon 721.

Mednarodni transporti.
Prevoz vsakovrstne robe.
Vskladiščenje robe.
Komisija.

Carinsko posredništvo.
Transportno osiguranje.
Zbirni promet na vse strani.
Prekomorski transporti.

Zastopstva in zveze v vseh večjih trgovskih centrih tu- in inozemstva.

Za naše malčke!

Najcenejše in najhvalejnejše darilo našim malim je:

Moj zverinjak

knjiga s 45 slikami in k tem spadajočim besedilom, za pouk in kratak čas Din 6.—

Moji ljubčki

živalske slike za naše malčke na trdem močno vezanem kartonu Din 15.—

Mladi slikar

10 tiskanih predlog zaobarvanje z akvarel - barvam ali pastel - barvniki Din 4.—

Črnpeter

staroznana, vesela družabna igra za zimsko večera. 1 igra Din 4.—

Vse se dobi v

:: Zvezni tiskarni ::

in knjigarni
v Ljubljani, Marijin trg 8.

Jadranska banka - Beograd

Delniška glavica: Din 60,000.000. Rezerva: Din 32,515.000

Podružnice:

Bled
Cavtat
Celje
Dubrovnik
Eicegnovi
Jelsa

Jesenice
Korčula
Kotor
Kranj
Ljubljana
Maribor

Metković
Prevalje
Sarajevo
Split
Sibenik
Zagreb

Amerikanski oddelek.

Naslov za brzojave: JADRANSKA.

Afilirani zavodi:

JADRANSKA BANKA: Trst, Opatija, Wien, Zadar.
FRANK SAKSER STATE BANK, Cortlandt Street 82, New-York City.

BANCO YUGOSLAVO DE CHILE: Valparaíso, Antofagasta, Punta Arenas, Puerto Natales.